

PROGRAM MANAGERIAL PENTRU CANDIDATURA LA FUNCȚIA DE DIRECTOR AL DEPARTAMENTULUI DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE 2024-2029

INSTITUTUL DE CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE,
UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI

Candidat: CS III dr. Mihai-Bogdan ATANASIU

CUPRINS

1. Preambul
2. Obiective
3. Managementul activităților de cercetare științifică
 - 3.1. Cercetarea interdisciplinară
 - 3.2. Atragerea de fonduri
4. Managementul operațional
 - 4.1. Infrastructură, achiziții, digitalizare
 - 4.2. Resursa umană
5. Direcții. Perspective

1. PREAMBUL

Conceput în acord cu Programul managerial al Rectorului Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și în interesul comunității academice, *Programul managerial* propus de noi urmărește structurarea unei viziuni strategice pentru intervalul 2024-2029, care să susțină și să îmbunătățească activitatea științifică a Departamentului de Științe Socio-Umane (DSU) atât în interesul dezvoltării academice a cercetătorilor, cât și în vederea consolidării și creșterii prestigiului național și internațional al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Totodată, prezentul Program are în vedere principiile legale privitoare la drepturile și obligațiile cercetătorilor, la evaluarea periodică a performanțelor științifice și a rezultatelor obținute de aceștia, prevederile privind etica în cercetarea științifică prevăzute de *Legea privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare* adoptată de Parlamentul României și publicată în „Monitorul Oficial” (Anul 192 (XXXVI), nr. 546) miercuri, 12 iunie 2024.

DSU este, din februarie 2019, una dintre componentele importante ale Institutului de Cercetări Interdisciplinare (ICI), entitate aflată în subordinea Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC). Formarea și activitatea cercetătorilor din domeniile științelor socio-umane au început, însă, sub diverse forme de organizare instituțională, acum aproape două decenii, timp în care au dovedit că și-au îndeplinit menirea de a propune și de a cerceta, atât la nivel personal, cât și la nivel de grup, teme relevante care le-au adus rezultate pe măsură: publicații, vizibilitate națională și internațională, atragere de fonduri pentru finanțarea cercetării, premii, satisfacție personală și profesională. De curând, înființarea ICI a adus un suflu nou cercetării din domeniile fundamentale de la UAIC, provocând cercetătorii din științele socio-umane la abordări de natură interdisciplinară. Astăzi, DSU are în componența sa **25 de cercetători** (2 poziții CS I; 7 poziții CS II; 11 poziții CS III; 2 poziții CS; 3 poziții ACS), specialiști în domenii din sfera științelor socio-umane: Economie, Filosofie, Geografie, Filologie, Istorie, Teologie. Pe lângă activitatea de cercetare specifică, în anul 2022, cercetătorii din DSU, în colaborare cu specialiști externi, s-au constituit în grupuri de cercetare interdisciplinară, cu tematici și obiective bine stabilite, avizate de Biroul Executiv al Consiliului de Administrație din Universitatea noastră.

Personal, în cele două decenii de activitate științifică și didactică universitară, am experimentat o paletă largă de provocări specifice acestei profesii: am publicat cărți de autor (ca singur autor și în colaborare), am editat volume de studii la edituri naționale și internaționale, sunt membru în echipele redacționale ale unor periodice, am organizat conferințe, am efectuat numeroase stagii de cercetare în țară și în străinătate, am ocupat poziția de director al unui grant de cercetare (finanțat de UEFISCDI), precum și cea de membru în altele, coordonator al unui laborator de cercetare în cadrul DSU, membru în conducerea unor organizații științifice naționale și internaționale. Primirea unor premii naționale (printre care și Premiul „Nicolae Iorga” al Academiei Române), a unei gradații de merit și accesarea între membrii Academiei Internaționale de Genealogie sunt, fără îndoială, expresia recunoașterii meritelor științifice. Alături de activitatea de cercetare, atât în cadrul Facultății de Istorie, unde am activat între anii 2009-2020, cât și după transferul la ICI-DSU, am îndeplinit și diverse îndatoriri administrative fiind membru în comisii de licență, disertație, a unor grade didactice și de concurs pentru ocuparea de posturi în cercetare, în comisii de verificare a dosarelor de concurs și, de curând, în Consiliul Științific al ICI-DSU. În această ordine de idei, consider că experiența acumulată până în prezent mi-a oferit posibilitatea cunoașterii problemelor cu care se confruntă cercetarea în domeniul socio-uman, în general, dar și deficiențele și nevoile cercetătorilor din DSU, în special. Fără urmă de îndoială, este imperios necesară o abordare a unui management flexibil, transparent, care să încurajeze, în plan profesional, performanța științifică, lărgirea orizonturilor de cercetare, încurajarea colaborărilor intra- și extrainstituționale, iar în plan personal, recunoașterea meritelor, colegialitatea, garantarea unui mediu relaxat, propice activităților specifice științelor socio-umane.

Programul managerial propus este conceput, așadar, în urma experiențelor practice, a numeroaselor interacțiuni cu oameni și instituții performante din țară și din străinătate, a cunoașterii realităților, a nevoilor și posibilităților de implementare a proiectelor, de cooptare de personal specializat, de atragere de fonduri, de diseminare a rezultatelor științifice, de relaționare cu mediul socio-economic, obiective care, implicit, influențează în mod pozitiv creșterea prestigiului național și internațional a Universității noastre.

2. OBIECTIVE

Principala obiectiv asumat prin Programul managerial privește **susținerea excelenței în cercetare și inovare**, la nivel instituțional și individual, fundamentată pe un set de obiective strategice specifice (OS), de natură a contura direcții și priorități în activitatea din cadrul Departamentului, a căror realizare să poată fi evaluată periodic și pe baza unor criterii precise.

OS.1. Promovarea și dezvoltarea **caracterului interdisciplinar al cercetării** din cadrul Departamentului, la nivel individual, al grupurilor și laboratoarelor de cercetare existente, prin susținerea proiectelor aflate în derulare, conceperea unor noi direcții intra- și interdisciplinare, ca și prin extinderea colaborărilor cu parteneri la nivel local, regional, național și internațional. Pe de o parte, creșterea compatibilității intradisciplinare pe palierele științelor sociale (economie, sociologie, științe politice etc.) și umaniste (filosofie, filologie, istorie, teologie etc.) va crea oportunități de aprofundare tematică și familiarizare cu cercetarea fundamentală și exploratorie în echipă, iar pe de altă parte, componenta interdisciplinară, socio-umană, va conferi identitate structurală activității de cercetare din cadrul Departamentului. De asemenea, componenta intradisciplinară va putea oferi idei pentru noi proiecte UEFISCDI în cadrul programelor „Idei” și ”Tinere echipe”, iar componenta interdisciplinară va oferi un suport esențial pentru viitoare proiecte UEFISCDI de cercetare complexă și proiecte HORIZONT.

În aceeași perspectivă a colaborărilor în vederea extinderii viziunii interdisciplinare asupra cercetării, este oportună continuarea proiectului „Seminariile Științifice DSU” în care, ca și până acum, în mod periodic să beneficiem de prezența unor invitați, din țară și din străinătate, ale căror prelegeri, concepute din perspectivă interdisciplinară, să ofere modele de abordare narativă elevată și inovatoare, deosebit de utile pentru dezvoltarea profesională. Inițiativa are și un benefic rol în a promova imaginea și interesele de natură științifică ale colectivului Departamentului.

OS.2. Susținerea în continuare a activității grupurilor și laboratoarelor de cercetare din cadrul Departamentului, intensificarea colaborării cu Facultățile de profil din cadrul Universității (FEAA, Filosofie, Litere, Istorie, Drept, Teologie etc.), cu Institutele Academiei Române (cu un profil identic este Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu) și cu specialiști ai altor instituții de cultură de pe plan local și național (centre culturale, Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași; Muzeul Literaturii Române Iași etc.) și internațional (Centre National de la Recherche

Scientifique / Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris etc.), Fundații sau Asociații cu specific academic. Îmi propun să gestionez realizarea unui calendar de activități ale Departamentului, grupurilor și laboratoarelor, începând cu anul 2025, care să includă work-shopuri, conferințele și simpoziioanele organizate în cadrul Departamentului sau în colaborare, urmând a fi făcut public la începutul fiecărui an, cu posibilitatea completării sale trimestriale. De asemenea, îmi propun să susțin logistic și, pe cât posibil, financiar (în baza unui buget discutat în prealabil) organizarea acestor manifestări, fie ele ocazionale, fie cu tradiție în cadrul Departamentului (precum Simpoziul Internațional „Explorări în tradiția biblică românească și europeană”, ajunsă în anul 2024 la cea de a XIII-lea ediție, sau IPHSS, ajunsă în anul 2023 la cea de a IX-a ediție). În afara acestui suport de natură managerială, organizatorii au libertate de a-și stabili toate detaliile specifice pe care le consideră oportune în îndeplinirea obiectivului propus.

Ca și până acum, în cadrul evenimentelor dedicate Zilelor Universității, va fi organizată o sesiune de comunicări științifice a Departamentului, cu statut de conferință internațională, a cărei audiență să crească de la an la an, prin invitarea unor specialiști din străinătate și indexarea volumului de lucrări ale conferinței în bazele de date internaționale.

OS.3. Voi susține și încuraja abordarea unor noi **direcții de cercetare** în cadrul Departamentului, propuse la nivel individual, al grupurilor sau laboratoarelor Departamentului, plecând de la organizarea unui work-shop pe teme privind conceptele și metodologia cercetării socio-umane, cu participarea tuturor specializărilor din cadrul Departamentului (în al doilea trimestru al anului). La prima ediție, care va fi organizată în 2025, va reprezenta o prioritate din punct de vedere managerial prezența unor specialiști români și străini membri ai comitetelor de redacție ale unor reviste indexate în Clarvite Analytics, care să ofere informații și sugestii privind strategia de redactare a unor studii cu șanse de a fi publicate în reviste indexate Clarvite Alanytics.

3. MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

3.1. CERCETAREA INTERDISCIPLINARĂ

Cercetarea interdisciplinară în cadrul Departamentului se poate realiza printr-o aprofundare a colaborării între specialiștii Institutului de Cercetări Interdisciplinare și atragerea în cadrul

grupurilor și laboratoarelor Departamentului a specialiștilor din Universitate (profesori și cercetători). Organizarea unor manifestări științifice de tip work-shop cu caracter teoretic și metodologic, cuprinzând aria de interes interdisciplinar specifică Departamentului, dar și atragerea unor doctoranzi în grupurile și laboratoarele Departamentului cu scopul de a crea un cadru profesional de formare și perfecționare academică pentru tineri cercetători, care vor putea fi integrați în echipe de lucru, grupuri și laboratoare de cercetare sau granturi.

3.2. ATRAGEREA DE FONDURI

În ultima perioadă, competițiile naționale nu au reprezentat variante cu adevărat fezabile pentru atragerea de fonduri, în primul rând din cauza lipsei de predictibilitate și uniformitate a criteriilor utilizate în procesul de evaluare. Cu toate acestea, participarea membrilor Departamentului în proiecte de cercetare UEFISCDI, COST etc., în calitate de directori sau membri a contribuit la consolidarea componentei interdisciplinare a cercetării la UAIC, la diseminarea rezultatelor pe plan internațional și la creșterea autonomiei academice a acestora, fenomen care trebuie continuat. Managementul Departamentului trebuie să încurajeze depunerea de proiecte de calitate, apelând la expertiza acelor cercetători care au depus cu succes proiecte, în sensul unui cardu formal de consultare și dialog, gestionat de conducerea Departamentului. De asemenea, este oportună participarea membrilor Departamentului care nu au depus proiecte la o anumită competiție, din varii motive în calitate de experți evaluatori la aceste proiecte UEFISCDI.

4. MANAGEMENTUL OPERAȚIONAL

4.1. INFRASTRUCTURĂ, ACHIZIȚII, DIGITALIZARE

Principala resursă digitală instituțională a DSU este reprezentată de Laboratorul de Științe Socio-Umane, aflat în Corpul R (Sala R18), înființat în anul 2023 cu fonduri din proiectul 11PFE/2021 al Universității „Alexandru Ioan Cuza”. Din câte cunosc, calculatoarele din dotarea Laboratorului dispun de softuri de cercetare specifice domeniilor științelor sociale și umaniste, precum MATLAB, Atlas.ti, Academic Collection Amber – Greek and Hebrew, Oxygen XML Editor, Eviews Enterprise, Goldwave, ArcGIS Pro etc. Pentru viitor, doresc, în funcție de

disponibilitatea resurselor financiare ale instituției, suplimentarea cu softuri noi, la solicitarea colegilor din DSU, dar și înnoirea licențelor expirate sau actualizarea softurilor existente.

De asemenea, respectând legislația privind drepturile de autor și drepturile conexe, vizez realizarea în primii doi ani de activitate managerială a unei biblioteci digitale a Departamentului, cuprinzând lucrări cu profil teoretic și metodologic, dicționare și enciclopedii, inventare și cataloage ale materialelor arhivistice din țară și din străinătate, baze de date legislative și de indicatori economici.

4.2. RESURSA UMANĂ

Colegii cercetători de la Departamentul de Științe Socio-Umane sunt specialiști cu un nivel înalt de pregătire academică și cu abilități profesionale recunoscute în cercetarea fundamentală, exploratorie și interdisciplinară. De aceea este necesară încurajarea utilizării tuturor resurselor disponibile (programe finanțate național: Brâncuși, UEFISCDI etc. sau internațional: Erasmus, DAD, AUF, Fulbright etc.) pentru a crește experiența și vizibilitatea internațională a cercetătorilor Departamentului, prin participarea la conferințe internaționale de prestigiu și la burse academice de cercetare. Trebuie valorificate eficient și pe deplin facilitățile cuprinse în programul Rectorului cu privire la sistemul intern de finanțare a proiectelor de cercetare (*Start în Carieră, Lansarea de tinere (noi) echipe (grupuri) de cercetare, mobilități*), mai ales pentru publicarea de studii în reviste cotate Clarvite Analytics și Scopus, de cărți, traduceri, ediții, articole în volume colective la edituri recunoscute la nivel național și internațional, organizarea unor evenimente științifice și participarea la conferințe naționale și internaționale de prestigiu, eventual completate cu stagii de documentare. Rezultatele cercetării, cuantificate pe baza criteriilor CNATDCU și UAIC, într-un mod pe deplin transparent, trebuie să fie singurul reper valid în gestionarea promovărilor din cadrul Departamentului, respectând calendarul îndeplinirii acestor criterii și ponderea vizibilității internaționale în ierarhizarea priorităților atunci când mai mulți cercetători îndeplinesc criteriile la un moment dat. La fel de importantă este cooptarea în cadrul Departamentului a unor cercetători aflați la începutul carierei care, angajați pe o perioadă determinată de timp, să contribuie la buna desfășurare a activității în grupurile și laboratoarele existente. În această direcție, voi fi permanent deschis la discuții și propuneri privitoare la cooptarea unor cercetători a căror expertiză științifică să vină în întâmpinarea nevoilor grupurilor de cercetare din DSU.

De asemenea, este necesară formularea unei strategii privind depunerea dosarelor pentru obținerea atestatului de abilitare de către cercetătorii eligibili din cadrul Departamentului. Afilierea membrilor DSU la Școlile Doctorale din UAIC, dar și activitatea specifică desfășurată în alte instituții din țară și din străinătate au ca scop mobilizarea doctoranzilor în grupurile noastre de lucru, dar și creșterea prestigiului instituțional.

5. DIRECȚII. PERSPECTIVE

Ideile cuprinse în acest Program sunt subsumate câtorva principii esențiale în managementul pe care îl propun – **competență, meritocrație, colegialitate, stabilitate și predictibilitate** –, care vor sta la baza unor acțiuni manageriale concrete în acest sens:

- respectarea autonomiei academice a cercetătorilor DSU în alegerea și gestionarea temelor de cercetare, în condițiile îndeplinirii cerințelor de performanță enunțate de conducerea UAIC;
- asigurarea caracterului intra- și interdisciplinar al cercetării din cadrul Departamentului, reflectat în proiectele individuale de cercetare, în activitatea grupurilor și laboratoarelor, prin intermediul dialogului colegial și al transparenței instituționale, care să genereze un profil academic propriu și personalitate intelectuală DSU;
- încurajarea cercetării în echipe de lucru, formate din cercetători ai DSU, profesori ai UAIC și doctoranzi interesați de metodologia investigației științifice interdisciplinare;
- deblocarea unor direcții de cercetare noi, în acord cu tendințele și școlile de gândire contemporane la nivel european, euro-atlantic și mondial;
- atragerea de fonduri din competiții naționale, internaționale sau contracte cu agenți economici sau instituții publice;
- publicare de studii și articole în reviste cotate Clarvite Analytics și Scopus, de cărți și volume de studii la edituri din străinătate recunoscute de UEFISCDI;
- organizarea de manifestări științifice internaționale și participarea individuală sau cu paneluri proprii la conferințe, convenții și simpozioane internaționale de real prestigiu academic;
- perfecționarea membrilor echipei prin stagii și burse în țară și străinătate;
- implicarea DSU în activități de promovare locală, regională, națională, dar mai ales internațională.

Profesia de cercetător științific este una vocațională, stimulată de motivații intelectuale, de dorința de a descoperi și explica lucruri noi, de a împărtăși pasiunea pentru un anumit domeniu de studiu. Pe deplin conștient de această notă specifică, care a conturat propriul traseu profesional și intelectual, înțeleg cât este de important un climat de dialog constructiv și flexibilitate în gestionarea timpului de lucru. În activitatea de cercetare există un timp al lecturii, al studiului în bibliotecă, un timp al meditației și un timp al așternerii pe hârtie a rezultatelor cercetării, un timp al experiențelor profesionale colective (grupuri de lucru, work-shopuri, conferințe etc.), toate aceste secvențe de viață profesională fiind de egală importanță în formarea profesională și atingerea unor rezultate perene și originale. Plecând de la această observație, cred că managementul unui Departament de cercetare trebuie să țină cont de toate aceste valențe, iar un director de departament trebuie să fie acea persoană care să armonizeze așteptările legitime privind rezultatele cercetării cu un climat academic de autonomie și colaborare colegială.

Iași, 14 iunie 2024

Candidat,

CS III dr. Mihai-Bogdan ATANASIU